

XXII. évfolyam 4. szám 2022. december

Tisztelt Birisiek! Kedves Barátaim!

Éteri rezgés,
éji derengés,
érzi a lélek,
szinte remegsz,
égre tekintesz,
hisz csoda mindez:
isteni Gyermek
megszületett!

Az összes előkészület, az ajándékok tömege, a gondosan elkészített ünnepi vacsora sem pótolhatja azt, amit a hit és a szeretet adhat számunkra. Régen nem volt lehetőségük az embereknek drága ajándékokkal meglepni egymást. Nem kötelezték el magukat bankoknak azért, hogy drága termékeket vásároljanak. Nem is volt erre szükségük, mert egyszerű meglepetéseiket a legszebbel, a szívből fakadó szeretettel csomagolták. A fenyőfát dióval, almával, mézeskaláccsal és színes papírlánccal díszítették fel, mely talán nagyobb örömet jelentett, mint ma a legdíszebb, legpazarabb karácsonyfa. Egyszerű, mégis szép és hasznos dolgokkal lepték meg egymást, amit sok esetben maguk készítettek, mert tudták, mivel szerezhetnek örömet szeretteiknek.

Végezetül, megköszönve lakosainknak az egész évi önzetlen segítséget és támogatást, Biri Község Képviselő-testülete és az Önkormányzat dolgozói nevében kívánok a falu minden lakójának áldott, szeretetben gazdag ünnepet, és békés, boldog, eredményekben gazdag újesztendőt! Kívánom, hogy az elkövetkező 2023-as évben is az összefogás, az együttgondolkodás jellemezze mindennapjainkat! Ehhez kívánok erőt, egészséget és kitartást!

Almási Katalin polgármester

Testületi döntések

A Képviselő-testület október 27-én tartotta idei ötödik soros ülését, amelyen Almási Katalin polgármesterasszony nyolc napirendi pontot terjesztett települési képviselőink elé.

Az első napirendi pont keretében polgármesterasszony számolt be az előző ülésen hozott határozatok végrehajtásáról, valamint a két ülés között tett fontosabb intézkedésekről. Az ülés rendelet-módosítással folytatódott. Képviselőink módosították a 2022. évi igazgatási szünet elrendeléséről szóló helyi jogszabályt.

A rendeletalkotást követően a Testület önkormányzati tulajdonú külterületi ingatlanok hasznosításáról döntött, majd polgármesteri tájékoztatót hallgatott meg a közfoglalkoztatásról, valamint jegyzői tájékoztatót a lakosság kereskedelmi ellátottságáról, és a szociális ellátások alakulásáról.

A következő napirend keretében Kaposvár Megyei Jogú Város polgármesterének kezdeményezését vitatták meg képviselőink.

Az ülés utolsó napirendi pontjaként pedig a 2022. évi díszpolgári címek adományozásáról döntött a Képviselő-testület.

A Testület december 1-jén tartotta idei hatodik, egyben utolsó soros ülését, amelyen tizenhárom napirendi pontot tárgyaltak önkormányzati képviselőink.

Az ülésen két rendeletet alkotott a Testület; az elsővel módosítva az idei költségvetési rendeletet, a másodikkal pedig meghatározva a jövő évi igazgatási szünet időtartamát.

A továbbiakban az önkormányzat 2023. évi belsőellenőrzési tervét, a belsőellenőrzés éves díját, a Geszterédi Közös Önkormányzati Hivatal idei munkájáról szóló jegyzői beszámolót, valamint az év eredményeit ismertető polgármesteri tájékoztatót vitatta meg a Képviselő-testület.

A kilencedik napirendi pont keretében a Testület elfogadta a 2023. évi üléstervét, meghatározva a törvény által kötelezően megtartandó hat ülés időpontját, valamint az egyes ülések előterjesztőjét és napirendjét.

Ezt követően Szálku István, a Közös Kincs Oktatási Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetője beszámolt a köznevelés aktuális helyzetéről.

Az ülés további részében képviselőink belterületi vízelvezető árok részleges lefedésére, valamint internet-szolgáltatás helyének bérletére irányuló kérelmet vitattak meg.

Az utolsó napirend keretében, a Testület elbírálta a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatra benyújtott kérelmeket.

Keményné Barna Angéla vezető-tanácsos

Téli igazgatási szünet

Biri Község Képviselő-testülete 14/2021. (XII.31.) önkormányzati rendeletével a Geszterédi Közös Önkormányzati Hivatal Biri Kirendeltségénél téli igazgatási szünetet rendelt el a köztisztviselők számára,

**2022. december 22. napjától (csütörtök)
2023. január 6. napjáig (péntek)**

A fenti időszakban az ügyintézés szünetel.

Dr. Gyirán Zoltán jegyző

Módosult a lakásrendelet

A község lakosságának gyarapodása, a fiatalok megtartása és letelepedésének segítése érdekében, Helyhatóságunk 1990 óta támogatásban részesíti a Biriben letelepedett fiatalokat, illetőleg fiatal házasokat.

A hatályos rendelet 2. § (3) bekezdése értelmében, a letelepedési szándékot akkor lehet bizonyítotttnak tekinteni, ha a támogatást kérő a községben legalább öt éve bejelentett állandó lakással, vagy lakásbérleti jogviszonnyal rendelkezik, lakásvásárlását előszerződéssel igazolni tudja, vagy építési szándékát jogerős építési engedéllyel bizonyítja.

Az öt éves helyben lakás sok betelepülő családot várakozásra készített, ezért a szeptemberi ülésen módosító javaslatot terjesztettem a képviselő-testület elé, amit önkormányzati képviselőink megvitattak, majd egyhangúlag támogattak.

A módosítás értelmében, amennyiben a kérelmező a támogatással érintett ingatlan tulajdoni lapján hitelt érdemlően igazolja a Magyar Állam javára bejegyzett tízéves elidegenítési és terhelési tilalmat, a rendelet 2. § (3) bekezdésében meghatározott öt év helyben lakástól el kell tekinteni.

Ebből következően azoknak a családoknak, akik állami támogatással vásárolták, illetőleg építették családi lakóházukat Biriben, október 1-jétől nem kell igazolniuk az öt éves helyben lakást, csupán csatolniuk kell kérelmükhöz a tulajdoni lapot, amellyel bizonyítják a Magyar Állam javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalmat.

Dr. Gyirán Zoltán jegyző

56'-os megemlékezés

Október 21-én, pénteken 11⁰⁰ órától a Községháza előtti 56'-os Emlékműnél tartották meg az 1956-os forradalmat és szabadságharcot felidézõ ünnepi megemlékezést az oktatási intézmény diákjai. A megemlékezést követően a bölcsődések, az óvodások, az iskolások, a kádérok és az önkormányzat képviselői elhelyezték a megemlékezés virágait és koszorúit.

Halottak Napján, a forradalom során életét vesztő Gyirán Ferenc (1935-1956) sírjánál többen helyeztek el méceszt és virágot. A biri sorkatonát 1956. november 6-án lőtték le a szovjetek a Magyar Képzõmûvészeti Egyetemen, sérüléseibe két nap múlva halt bele a Péterfy Sándor Utcai Kórházban. Községünk 56'-os áldozata a helyi temető déli része 9. sorának 9. parcellájában nyugszik.

Épület-felújítás

Ahogy arról korábban hírt adtunk, április 12-én, a Magyar Falu Program keretében, újabb pályázatunkat támogatták. A Mező utca 26. szám alatti, önkormányzati tulajdonú ingatlant újíthatjuk fel és fejleszthetjük, melyet követően szolgálati lakás funkciót fog ellátni az épület.

A felújítást október elején kezdte el a kivitelező; a projektet 2023. június 30-ig kell megvalósítanunk. Az elnyert támogatás összege közel negyvenmillió forint.

Szociális célú tűzifa-támogatás

A szociális tüzelőanyag program 2011-ben indult; a támogatásra az ötezer lakosnál kisebb települések pályázhatnak. Önkormányzatunk tizenegyedik éve pályázik a támogatásra. 2012 óta összesen 1808 m³ tűzifa beszerzésére 33 millió forintot nyertünk.

A Belügyminisztérium szeptemberi döntése alapján önkormányzatunk ebben az évben 3,7 millió forint támogatást nyert keménylombos tűzifa beszerzésére, amit 2023. február 15-ig használhatunk fel átlagosan egy méter hosszú, 5-35 cm átmérőjű tűzifa beszerzésére, és a rászorultakhoz történő eljuttatására.

Hatályos szociális rendeletünk értelmében egy kérelmező legfeljebb öt erdei m³ tűzifa támogatásban részesülhet, amennyiben rendelkezik a tűzifa eltüzelésére alkalmas háztartási tüzelőberendezéssel. Egy lakcímre csak egy kérelmezőnek állapítható meg támogatás.

Nem nyújtható támogatás olyan lakcímre, ahol az ingatlanban nem életvitelszerűen laknak, továbbá annak sem, akinek a családjában – a benyújtott jövedelemigazolás alapján – az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250%-át, egyedül élő személy esetén 450%-át meghaladja.

A szociális rendelet legutóbbi módosítása értelmében a település külterületi lakott helyein lakó, szociálisan rászoruló személyek/családok kérelem benyújtása nélkül jogosultak tűzifa-támogatásra, életkörülményükre, minimális infrastrukturális ellátottságukra tekintettel.

A rendeletben megjelölt határnapiig, november 15-ig 140 kérelem érkezett önkormányzatunkhoz. A képviselő-testület november 17-i rendkívüli ülésén 104 esetben támogató, 36 esetben pedig elutasító döntést hozott.

A támogatottak december végéig juthatnak hozzá a tűzifához, melynek hazaszállításáról – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – maguknak kell gondoskodniuk.

Ebben az esztendőben közel fele annyian részesültek szociális célú tűzifa-támogatásban, mint az elmúlt évtizedben. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a képviselő-testület nem akarta támogatni azokat a személyeket/családokat, akik valóban rászorulnak a téli tüzelőre, hanem azt jelenti, hogy sokan mérlegeltek, s úgy döntöttek, náluk rászorultabbak is élnek a településen, ezért be sem nyújtották a kérelem-nyomtatványt, valamint kötelező mellékletét, a jövedelemigazolást.

A képviselő-testület természetesen most is részrehajlás nélkül, minden körülményt mérlegelve, a szociális rászorultságot elsődlegesen szem előtt tartva hozta meg döntését, ez azonban nem jelenti azt, hogy mindenki elégedett lenne azzal. Ez azonban valahol „természetes” dolog, nem létezik ugyanis olyan döntés, ami mindenkinek egyformán elfogadható, vagy tökéletes lenne.

Almási Katalin polgármester

2022. évi díszpolgáraink

Hét évvel ezelőtt „Biri Község Díszpolgára” címet alapítottunk azon személyek munkásságának elismeréseként, akik a község fejlődéséért kiemelkedően tevékenykedtek, munkásságukkal, alkotásaikkal elismerést szereztek a településnek.

Az elmúlt évek gyakorlatával ellentétben, idén többen is részletes indokolással ellátott – az életutat és a közéleti, szakmai munkásságot bemutató – díszpolgári jelöléssel éltek. Almási Katalin polgármesterasszony Kigyósi Jánosra, Dr. Gyirán Zoltán jegyző Almási Lászlónéra, Papp Miklós Tiborné pedig Papp Miklós-néra tett javaslatot.

Az október 27-i ülésen a képviselő-testület – mindhárom jelölést támogatva – a közéleti és szakmai munkásságára tekintettel *Almási Lászlónét* (1945-), *Kigyósi Jánost* (1961-) és posztumusz *Papp Miklós-nét* (1935-2011) választotta díszpolgárrá.

A képviselő-testület első alkalommal ítelt oda posztumusz díszpolgári címet. Hatályos rendeletünk értelmében a „Biri Község Díszpolgára” címet – a község lakossága nevében – Biri Község Önkormányzata Képviselő-testülete adományozza annak az élő vagy elhunyt, magyar vagy külföldi állampolgárnak, aki valamely téren jelentős, kiemelkedő munkájával, vagy életművével a községben, országosan vagy nemzetközi viszonylatban elismerést szerzett, és ezzel hozzájárult Biri község jó hírnevének öregbítéséhez.

Az elhunyt személy részére adományozott (posztumusz) díszpolgári címmel járó díszoklevelet az élő házastársnak, nem léte esetén a törvényes öröklés rendje szerinti legközelebbi hozzátartozónak, megegyezésük hiányában a legidősebb élő legközelebbi hozzátartozónak kell átadni.

Az idei három díjazottal együtt, 2015 decembere óta tizenhét személyt részesítettünk díszpolgári elismerésben az egészségügy, a hitélet, a közigazgatás, a művészet, az oktatás-nevelés, a sport és a területfejlesztés területén végzett tevékenységükre tekintettel.

Községünk ez évi díszpolgárai, illetőleg hozzátartozói az elismerő oklevelet és a plakettet – terveink szerint – a Mindenki Karácsonya ünnepségen veszik át.

Palicz György Tamás képviselő

Adventi gyertyagyújtás

November 27-én megkezdődött az adventi időszak. A község adventi koszorúján – a korábbi évek gyakorlatához igazodva – szombat délutánonként (november 26., december 3., 10. és 17.) gyújtottuk meg a várakozást szimbolizáló gyertyákat.

Az advent szó jelentése „eljövétel”; ami a latin „adventus Domini” (az Úr eljövele) kifejezésből származik.

A karácsonyi ünnepek advent első napjával kezdődik, és vízkeresztig (január 6.) tart. Advent első vasárnapja, amely a Szent András napjához legközelebb eső vasárnap, egyúttal az egyházi év kezdetét is jelenti.

Településünk legkisebbjeitől a legidősebbekig, sokan vettek részt a „növekvő fényt” szimbolizáló egy-egy gyertya meggyújtásának szombat esti ünnepein.

Mikulásjárás

Gyermekkorunk talán legkedvesebb ünnepe – a karácsony mellett – a Mikulás érkezése volt.

Sokféle legenda kapcsolódik Szent Miklóshoz. A legerősebb szerint egy ember annyira elszegényedett, hogy a lányait kellett áruba bocsátania, ám ezt meghallotta Szent Miklós, ezért három alkalommal, titokban pénzt ajándékozott a családnak. Ez azért érdekes, mert a titkos ajándékozás gesztusa is benne van a legendában, ahogy a Mikulás láthatatlansága is.

Mikulás és Gólya Botond Csongor, a bölcsődében

A hagyomány szerint a Mikulás december 6-án reggelre érkezik, így 5-én este kell a csizmákat kirakni az ablakba; ám vannak olyan családok is, ahol már 5-én este megtalálja a gyermek a csomagot a lábbeliben.

Benke Sándor és felesége, Marika néni

Mi tagadás, Biriben sem tétlenkedett a Mikulás. A jóságos nagyputtonyos idén is körbejárta december 6-án az utcákat, csomagokat osztogatva a legkisebbeknek és a nyolcvan éven felülieknek, ami már évek óta hagyomány a faluban.

Természetesen a bölcsődében, óvodában és az iskolában is járt a Mikulás, ahol kedves versekkel, mondókákkal, énekekkel köszönték meg a nagyszakállú látogatását, és a sok-sok édességet, amit elővarázsolt a puttonyából.

Dr. Gyiránné Tóth Marianna tanácsos

Madaraink téli gondozása

Sok madárfaj tölti nálunk a telet, ilyenkor még inkább rászorulnak az emberi segítségre. Ennek a potenciálisan legalább ötven madárfajt érintő, hónapokon át tartó madárvédelmi feladatnak évszázados hagyománya van Magyarországon.

Annak, hogy a madarakat a közelünkbe csalogassuk két fő oka van. Az egyik, hogy sokkal jobban meg tudjuk őket figyelni; gyerekeknek és felnőtteknek is nagy élmény lehet közelről látni, csodálni a madarak fejlődését. A másik ok, hogy rendkívül hatékony biológiai fegyverek. Gyommagvakat, gyümölcskártevőket, szúnyogokat, legyeket fogyasztanak, és néhány faj a nehezen elérhető kártevőket is tizedeli. Például a harkályok a fában élősködő lárvákat, a rigók pedig a talajban élő pajorokat tizedelik.

Ahhoz, hogy kertjeinket vonzóvá tegyük a hazánkban élő kismadarak számára, néhány alapvető feltételt kell biztosítanunk számukra.

Az első feltétel a nyugodt fészkelőhely biztosítása. Ezt elérhetjük azzal, ha a kertünk nyugodt, háborítatlan részeiben meghagyjuk a növényzetet egy kissé magasabbra. A madarak ugyanis nagyon kedvelik a bokrokat, a cserjéket, melyekben jól el tudnak bújni.

Helyezzünk ki madárodúkat, madáretetőket. Ezeket készíthetjük magunk, akár a gyerekeink segítségével, vagy meg is vásárolhatjuk.

A verebek szeretnek kolóniákban élni, ezért helyezünk több etetőt egymás mellé.

A fában levő odúk, természetes mélyedések kiválóan alkalmasak a költésre. Ha, a kertünkben kidől egy korhadt fa, hagyjuk meg a madarak számára, mert abban nyugodtan tudnak fészket kialakítani.

A második elengedhetetlen feltétel a víz biztosítása. Minden madárbarát kertnek rendelkeznie kell itatóval. Ez lehet akár egy kis kerti tó vagy speciális madáritató. Ügyeljünk rá, hogy a vizük mindig tiszta legyen, és ha tehetjük, akkor időnként cseréljük.

Az utolsó feltétel a megfelelő etetés. Főleg magvak (köles, napraforgó, dió) kerüljenek az etetőbbe. Leg-egyszerűbb ezeket a magkeverékeket előre megvásárolni állatkereskedésekben. Egyes áttelelő madaraink számá-
ra viszont zsírt vagy faggyút is kihelyezhetünk. A ke-
reskedelmi egységekben kaphatunk előre gyártott ún.
cinkgolyót, ami faggyú és magok keveréke. Emellett
a kamrában megmaradt almát sem vetik meg az éhes
vendégek. Főtt, sótlan rizst, főtt tészta is tehetünk ki az
etetőbbe, de kövessük nyomon, hogy elfogynak-e, mert
egy-két nap elteltével megromlanak.

Ami nagyon fontos, hogy minden pékárut, sós chipset, sós mogyorót, ropit, a légylárvát, vagyis a csontkukacot kerüljük, ezek ugyanis a madarak pusztulásával járnak.

A legfontosabb tevékenységeink az etetőkkal kapcsolatban, hogy mindig legyen bennük megfelelő mennyiségű táplálék és a bepiszkolódott magokat, a megromlott ételeket ne hagyjuk bennük!

Az etetési időszak dandárja Magyarországon az első fagyok beköszöntétől – általában november elejétől – ezek tartós megszűnéséig, többnyire március végéig tart. Hazánkban szerencsére továbbra sincs szükség az egész éves etetés gyakorlatának bevezetésére, ezért a költési időszak kezdetével, legkésőbb április közepén fejezzük be kertünk madarainak etetését.

Dr. Gyiránné Tóth Marianna tanácsos

Miért éppen szilveszter?

Mindenki türelmetlenül várja az esztendő utolsó napját, nem csupán az évszázó mulatságok miatt, hanem azért is, mert szilveszterkor minden ember lezár egy évet az életéből, s elkezd egy újat, abban reménykedve, hogy az sokkal jobb lesz, mint az óév. Írásomban a szilveszter létrejöttének történetét és a hozzákapcsolódó hiedelmeket, babonákat gyűjtöttem csokorba.

1582-ben, XIII. Gergely pápa (1572-1585) naptárreformjával – március 25-ét felváltva – január 1-je lett az évkezdő általánosan elfogadott dátuma, így az év utolsó napja december 31-ére került.

A szilveszter, elnevezését onnan kapta, hogy ezen a napon tartják I. Szent Szilveszter pápa (314-335) ünnepét a katolikus egyházban.

A települések főterein rendezvényeket tartanak, az újév előtti másodperceket visszaszámlálás kíséri, ezt követik az újévi pezsgős köszöntések. A keresztény templomokban szilveszter éjszakáján hálaadó szertartás van.

Szilveszter estjén gyakori az újévi fogadalomtétel, amelynek során az emberek megfogadják, hogy betartanak vagy elérnek bizonyos dolgokat a következő esztendőben. Az újévi fogadalomtétel szokása az ókorra nyúlik vissza: már a babilóniaiak és a rómaiak is gyakorolták, majd később a keresztények is átvették ezt a pogány szokást.

Egyes babonák szerint az óév esti zajkeltés és lármázás elűzi az év végére felhalmozódott gondokat, bajokat, valamint az év sötét időszakában lesben álló ártó és gonosz szellemeket. Ennek mai modern megfelelője petárdázás és a tűzijáték.

A magyar népi hagyományok között elterjedt szokás volt a kántálás, a jókívánságokkal való házról házra járás, amit férfiak és gyermekek sokszor együtt műveltek. A hajadon lányok ezen a napon jövőbelijük kiletét, nevét jövődölték meg gombócfőzéssel, pogácsasütéssel, esetleg ólomöntéssel.

Jankovics Marcell (1941-2021) 1997-es Jelkép-kalendáriumában a következőképpen ír a szerencse-jelképekről. A szilveszteri, helyesebben újévi szerencse-jelképek: a kéményseprő, a négylevelű lóhere, a patkó, a lencse, s főleg a malac szintén régi szokások túlélő tanúi. A **kéményseprő** felbukkanása, különösen télen bizony jó jel volt. A gyakori kéménytűzek okán, melyeknek olykor egész településrészek estek áldozatul. De tisztelhatték az alakja mögött felsejlő füstös, kormos árnyék, a „pokol kályhafűtője” miatt is. A **négylevelű lóhere** bizonyára a ritkasága folytán lett szerencsejelkép – „ritka, mint a szerencse”, mondják – de a négy levélke egy körben a kiteljesedett, baj nélkül véget ért esztendőt is szimbolizálta. A **patkó** az év végén „nyitott” évkörnek, szerepkörénél fogva magának az év „menetének” volt a jelképe, valamint a holdsarlóra emlékeztető formájánál fogva a holdújulásnak. Szerencsét, de szerencsétlenséget is viszont azért kapcsoltak hozzá, mivel az ördög, a boszorkány, a varázserejű alvilági hatalmak patás lábát is asszociálta. A **lencsét** magyarázni sem kell: bőségjelkép volt, mivel formájához a pénzérme képe társult, s ha valaki csak egy tányérral is evett belőle, valóságos kis vagyont lapátolt a „zsákjába”. A **malac** arra a csodára emlékeztet, amikor Jézus disznókba kergette az ördögöket. És sokak szerint a malac felelős azért is, hogy kitúrja a szerencsénket. No és ma is eleven babona az évkezdő naphoz illő hiedelem: **ki mint kezdi az évet, úgy is éli végig azt.**

Ennyit a régmúltról. Ám kérdésként merülhet fel: mit jelent a mai ember számára a szilveszter, az esztendő utolsó napja?

Napjaink lótifuti embere szilveszter napján pihen meg az esztendőben utoljára, és emlékezik a maga mögött hagyott évre; annak ellenére, hogy hazánkban nem munkaszüneti nap az év utolsó napja.

A legtöbb ember ezen a napon emlékezik a sikereire, a kudarcaira, a megszegett és betartott ígéreteire. Arról szól tehát a szilveszter, kapunk még egy esélyt, hogy megbocsássunk ellenségeinknek, irigyeinknek, valamint rosszakaróinknak, azáltal pedig jobbak legyünk, jobban szeressünk, és teljesebb életet éljünk.

Az év utolsó napján nem azon kell töprengenünk, mi lett volna, ha másként csináljuk, hanem arra kell fókuszálnunk, ami előttünk áll: a következő évre. Ilyenkor pedig elég csupán azt megfogadni, hogy a következő 365 napon jobban odafigyelünk magunkra, másokra, és igyekszünk csak jót adni embertársainknak.

Csontos Tamás

Múltidéző – A tejcsarnok

A Magyar Korona országainak mezőgazdasági statisztikája szerint 125 évvel ezelőtt, 1897-ben 472 szarvasmarhát tartottak a 800 lakosú Biriben.

Tizennyolc évesen, 1970-ben kerültem a faluba, akkor már volt tehéntartás a Tsz-ben (Termelőszövetkezet), az 1960-as években felépült ugyanis egy-egy tehén- és növendékistálló, majd 1976-ban a borjúnevelő; ekkor lett a száz férőhelyes istálló teljesen feltöltve.

1978-ban értük el, hogy a magyartarkafajta évente 3000 liter tejhozamot adott, így állatonként napi nyolc liter körüli tejről beszélhetünk, ami természetesen időszakonként változott, a körülmények függvényében.

**A birisi termelőszövetkezeti tehénistálló kifutóval
1963-ban (Tulajdonos: JAM, 5013 népr, 559/5013.)**

A mai fiatalok már nem emlékeznek rá, de az 1950-es évektől tejcsarnok működött a településen. Az első tejcsarnok a Vöröshadsereg (ma Fő) út 46. szám alatt üzemelt, ahol Marsai Lászlóné gyűjtötte be a tejet a lakosságtól és a Tsz-től. Bohács János adta ki az utca felőli szobát a tejcsarnok számára.

Ennek bezárását követően, szintén a Vöröshadsereg úton, a 26. szám alatti ingatlanon lévő kicsi épületben gyűjtötte 1970-1992. között, nap mint nap a tejet Győri Sándorné és Szálku Mihályné, akik tanfolyamon szereztek meg a képesítést, Jászberényben. Persze nemcsak tejet vettek át, Túró Rudit is árusítottak.

A faluban még hagyománya volt a „legeltetési bizottságnak”; a Tsz integrálta a háztáji tenyészetet is. Valamivel több, mint száz tehén volt a faluban. Erre jól emlékszem, hiszen a századik háztáji tehén kihajtását pálinkás áldomással ünnepeltük meg.

Reggel a csordás („Csikós” Béni Sándor, „Picó” Béni Mihály) az Ürgés-Vöröshadsereg út-Cigánysor-Kutyaszorító-Tó(t)sor útvonalon kihajtotta a száz fejőstenet a községi legelőre és este öt óra tájban haza. A csordást – a tavasztól őszig tartó időszakra – a falu készpénz és természetbeni fizetés (csordásbér) ellenében fogadta fel; aki az állatok kihajtását csordáskürttel jelezte. De nem is kellett annyira hajtani őket, inkább csak arra kellett ügyelni, hogy egyben maradjon a csorda. Mire hazaértek, már nyitva álltak a kapuk, hogy be tudjanak menni a duzzadt tőgyű tehenek.

Az 1970-1980-as években szinte minden háznál tartottak tehenet, hiszen plusz bevételi forrást jelentett a családok számára. A bevétel pedig abból származott, hogy a lefejt tejet este hét óráig leadták az állattartók

vagy családtagjaik a tejcsarnokba.

Több száz literes henger alakú, hűtött tartályba öntötték a tejet az emberek, amit egy keverőlapát folyamatosan kavart, mindaddig, amíg este el nem szállította a Tejipari Vállalat autója Nyírbátorba az ezerliternyi mennyiséget. Ám ezt megelőzően a kupából/kannából a mércébe töltötték a tejet, s csak utána került a tartályba.

Minden leadónak volt egy kiskönyve, amibe az átvett mennyiséget és a tej zsírtartalmát az átvevő beírta, majd minden hónap végén egy összegben fizette ki a Szabolcs megyei Tejipari Vállalat az érte járó összeget.

A Tsz-ből minden reggel és este Kiss István, Kutasi István, Madar Mihály és Terdik László hordta kettes lovas kocsival a tejszarnokba a tejet.

A csarnokba vegyesen került a Tsz-ben és a háztáji gazdaságokban termelt tej. Ám a helyi lakosok szinte minden nap azt várták, mikor érkezik a Tsz teje és azt vásárolták, mert az jobb minőségű, egységes, azonos ízű, tiszta és friss volt. A háztáji tej „ingadozó” minőségű volt, hiába volt szűrőpróbaszerűen ellenőrizve. A teljes mennyiséget egyetlen átvető képtelen volt folyamatosan ellenőrizni, ezért gyakran előfordult, hogy besegítettem az átvételnél.

Az egykori tejcsarnok mai állapota

Volt aki, ha meglátta a kismotoromat a csarnok előtt, inkább tovább kerékpározott, mert félt az ellenőrzéstől. A tejcarnokos ezért megkért, hogy a másik, éppen nem használt motoromat állítsam az udvarukba, ami közel volt a csarnokhoz. Időnként áttolták a tejcarnok elé, mintha éppen ott lennék, kicselezve a rosszabb minőségű tejet hozókat. Ha nagyon koszos volt a tejszűrőben lévő szűrőpapír, feltűztük a falra, névvel együtt, ami így amolyan szegényfalként funkcionált.

A tejcarnok a Tejipar kezelésében volt a rendszerváltásig, azt követően a Tsz kezelésébe került arra a néhány évre, amíg felszámolásra nem került.

Harminc éve bezárták Biriben a tejszarnokot és már tehenet is csak id. Mudri Péter és ifj. Kévés László tart, de még mindig sokan vannak, akiknek az élmény ma is feledhetetlen és mosolyt csal az arcára.

Tóth János egykori főállattenyésztő

U16-osaink a csúcson!

November 20-án befejeződött a Megye II. Pannónia Zrt. Felnőtt és U19 csoport 2022/2023-as szezonjának őszi menetelése.

Az idényben a felnőtt csapattal az alapcélkitűzés a hatodik hely megszerzése volt, ehhez még egy győzelemre lett volna szükség, így meg kell elégednünk a hetedik hellyel. Kicsit szűk a keretünk, így talán reális is, ahol most állunk. Megszépíti azonban a szezont, hogy a Magyar Kupában a nyolc közé jutottunk és két magasabb osztályban játszó csapatot is sikerült búcsúztatni. Ez mindenképpen bravúrnak mondható.

U19 csaptunk – 30 pontot szerezve – a második helyről várja a folytatást. A legbüszkébb azonban az U16 csapatunkra vagyok, hiszen a fiúk – hat győzelemmel, egy döntetlennel, vereség nélkül – az első helyen várják a folytatást. Fiatal játékosaink maguk mögé utasították Sényő, Nyírpazony, Nagyhalász, Újfehértó, Balkány Baktalórántháza és Levelek együttesét. Ez nagyon nagy dolog, hisz csak helyi játékosok alkotják a csapatot, illetve olyanok, akik nálunk kezdték a labdarúgást.

A csapat játékosai: Emődi Dávid, Farkas István, Gargya Krisztofer, Hegyi Pál, Jordán Milán, Kiss Csaba Márk, Kiss Tibor, Kóka Kevin, Lakatos Kristóf Milán, Lakatos Levente József, Maroda Károly Roland, Murzsa Ádám Zsolt, Szabó Gábor Balázs és Tóth Bence (aki hiányzik a fotóról). U16-osaink legjobb góllövői: Kóka Kevin (16), Lakatos Levente József (9) és Lakatos Kristóf Milán (7). Nekik itt is külön gratulálók!

U7-U9-U11 és U13 csapataink továbbra is versenyeztetve vannak, ők is egyre ügyesebbek.

Az U16-os csapat az öltözőben

Célunk továbbra is az, hogy minden korosztályban fejlődjenek a gyerekek és az U19-es csapatból sikerüljön minél előbb játékosokat beépíteni a felnőtt csapatba!

Áldott Karácsonyi ünnepeket és Boldog Újévet kívánok mindenkinek, a Biri SE és a magam nevében!

Dankó Zsolt *technikai vezető*

Nyugdíjas élet 2022'

A nyugdíjba vonulással lezárul egy hosszú élet-szakasz, ami jó esetben új célok kitűzésére és új elfoglaltságok keresésére motiválhat. Mi egyértelműen egyesületünkben találtuk meg az új és tartalmas elfoglaltságot.

Pandémia ide vagy oda, az idei évben is sok szép helyen megfordultunk; részt vettünk versenyeken és különböző rendezvényeken.

Az évet a nőnap-i rendezvénnyel nyitottuk, a közeli Nyugdíjas Egyesületekkel közösen. Nagykovács, Kállósemjén és Geszteréd nyugdíjasai tisztelték meg bennünket jelenlétükkel.

Több alkalommal kerítettünk sort kikapcsolódásra, amikor elmentünk a nyírbátori Sárkány Fürdőbe. A csapatépítés célját szolgálták a sűrűn szervezett közös főzések és sütögetések is.

Az egyházi életben is szerepet vállaltunk több alkalommal, így például a római katolikus templom búcsúján, valamint Nagy István görög katolikus párók búcsúmiséjén. Ellátogattunk Mátraverebély-Szentkútra is, a Nagyboldogasszony búcsújára. A görög katolikus templomunk búcsúját megelőzően pedig segédkeztünk a takarításban és a szervezésében.

Szeptemberben az abádszalóki főzőversenyen vettünk részt. Igen nagy sikert arattunk a közel négyszáz darab, itthon megtöltött és a helyszínen megfőzött szabolcsi töltött káposztával.

A kicsiket sem hagytuk magukra, mivel a Magyar Népmese Napján hozzájuk is ellátogattunk, hogy mesélhessünk nekik. Ezt meghálálva a kicsik október 1-jén köszöntöttek bennünket az Idősek Világnapja alkalmából. Természetesen idén is készülünk az adventi gyertyagyújtásra és a Mindenki Karácsonyára.

Ezúton kívánunk településünk minden lakosának Áldott Karácsonyi Ünnepet és Sikerekben Gazdag Boldog Új Évet!

Sarkadi Istvánné *elnök*

Hó- és síkosság mentesítés

A téli hónapokban a lehulló hó, havas eső, ónos eső miatt a járdák és az utak síkossá, balesetveszélyessé válnak. Azok, akik a síkos időben gyalogosan kelnek útra, épségben szeretnék megérkezni az úti céljukhoz. Az elcsúszással bekövetkező balesetek, sérülések elkerülésében fontos szerepük van az ingatlantulajdonosoknak és -használóknak, mivel az előttük lévő járda folyamatos síkosság-mentesítése, az arra lehulló hó eltakarítása az ő feladatuk és felelősségük.

Az 1/1986. (II.21.) ÉVM-EüM együttes rendelet értelmében a tulajdonos köteles gondoskodni az ingatlan előtti járdaszakaszc (járda hiányában egy méter széles terület, sáv, illetőleg ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület); a járdaszakaszc melletti nyílt árok és ennek műtárgyai tisztán tartásáról, a csapadékvíz zavartalan lefolyását akadályozó anyagok és más hulladékok eltávolításáról. A szórakozó-, vendéglátó- és árusító helyek, üzletek előtti járdaszakaszczt a nyitva tartás ideje alatt a használó köteles tisztán tartani és a hulladékot eltávolítani.

Ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület letakarítása a tulajdonos/használó feladata.

Felhívom a figyelmet, hogy a fás szárú növények védelméről szóló kormányrendelet 2010. szeptember 1-jén hatályba lépett rendelkezése előírja, hogy belterületi közterületen – az úttest kivételével – a síkosság-mentesítésre kizárólag olyan anyag használható, amely a közterületen vagy annak közvetlen környezetében lévő fás szárú növény egészségét nem veszélyezteti. Ez azt jelenti, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a síkosság-mentesítési munkák során a kerékpárutak, a gyalogutak, a gyalogjárdák és a várakozóhelyek mentén lévő növényzet (fasorok, cserjék) védelmére, tehát nem lehet sót használni, a klorid-hatást minimálisra kell csökkenteni.

Kérek minden ingatlantulajdonost és -használót, hogy a balesetek megelőzése érdekében, a tél folyamán is tartsa járható állapotban az ingatlana előtti közterületet!

Dr. Gyirán Zoltán jegyző

Házasságot kötöttek

2022-ben anyakönyvvezetőink előtt 41 pár kötött házasságot, köztük augusztus óta a következő személyek:

Kóródi Zita és Fazekas Zoltán VIII. 18-án

Tóth Klementina és Fekete György VIII. 27-én

Menyes Alexandra és Lieber József IX. 19-én

Vasenszki Dóra és Lakatos Csongor IX. 24-én

Tóth Vivien és Jakocska Csaba XII. 10-én

Újszülöttjeink

Ebben az évben 21 gyerek született Biriben, köztük az utolsó negyedévben a következő csöppségek:

Pongó Ájlin (an: Oláh Nikolett) október 15.

Tóth Noel (an: Koklács Tünde) október 20.

Jánószki Martin (an: Madár Noémi) október 23.

Horváth Teodor (an: Szabó Zsanett) november 15.

Dánku Adél (an: Nagy Bernadett) november 25.

Elhunytjaink

Az esztendő folyamán 22 lakosunk hunyt el, köztük az utolsó negyedévben a következő személyek:

Szabó Miklós (48) szeptember 23.

Madár János (75) október 03.

Vass János (72) október 20.

Erdei István (62) november 10.

Bartha Sándor (75) november 26.

Mary Elizabeth Frye

NE JÖJJ EL SÍRVA SÍROMIG

Ne jöjj el sírva síromig,
Nem fekszem itt, nem alszom itt;
Ezer fúvó szélben lakom
Gyémánt vagyok fénylő havon,
Érő kalászon nyári napfény,
Szelíd esőcske őszi estén,
Ott vagyok a reggeli csendben,
A könnyed napi sietségben,
Fejed fölött körző madár,
Csillagfény sötét éjszakán,
Nyíló virág szirma vagyok,
Néma csendben nálad lakok
A daloló madár vagyok,
S minden neked kedves dolog...
Síromnál sírva meg ne állj;
Nem vagyok ott, nincs is halál.

2007 márciusában hívta életre Magyarország Kormánya a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszert, amely alapján első alkalommal a 2008/2009. tanévben pályázhattak a felsőfokú tanulmányokat folytató hátrányos szociális helyzetű fiatalok.

Önkormányzatunk 2011. óta vesz részt a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázaton. A tizenegy év alatt 153 birisi pályázatot támogatnak önkormányzati képviselőink, összesen 7,65 millió forinttal.

Almási Katalin polgármester szeptemberben elküldte nyilatkozatát az ösztöndíjpályázathoz való csatlakozásról, amely alapján Önkormányzatunk 2022-ben is pályázatot hirdetett tanulmányi ösztöndíj elnyerésére, mely a jelenlegi tanév második félévének, valamint a jövő évi első szemeszter időszakára szól.

A pályázatot biri állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű nappali tagozatos főiskolai vagy egyetemi hallgatók, valamint felvételt még nem nyert diákok nyújthatták be november 3-ig.

Biri Község Önkormányzata 43/2022. (IX.15.) képviselő-testületi határozatával határozta meg a pályázatok elbírálásánál alkalmazandó pontozási rendszert. A pályázatok pontozásánál a Testület vizsgálta az egy főre eső jövedelmet, az eltartottak számát, az árva/félárva státuszt, a tartós betegséget, a családban élő rokkantságot, a munkanélküliséget, valamint a kollégiumi ellátást.

A képviselő-testület december 1-jei ülésén tíz hallgató pályázatát támogatta. Ők a következő személyek: Páll Tünde, Fegyuk Barbara, Bezdán Nándor, Máté Arnold, Máté Stella, Huszár Natália, Ujhelyi Gabriella, Barcsik Barnabás, Béni Emese és Herczku Máté.

A támogatott fiatalok 5.000 Ft/hó támogatásban részesülnek az Önkormányzattól tíz hónapon keresztül.

Dr. Gyiránné Tóth Marianna tanácsos

Hal Borland (1900-1978) amerikai író, újságíró és természettudós az esztendő befejezését a következő gondolattal próbálta összegezni:

„Az év vége nem a vég, sem a kezdet, hanem a folytatás; minden bölcsességgel, amelyet a tapasztalatok bennünk rejthetnek.”

*Aldott karácsonyt
és eredményekben gazdag,
boldog új évet kívánunk!*

Lassan magunk mögött hagyjuk a III. évezred huszonkettedik évét is. Ismét gyorsan elrepült egy esztendő, amit a Biri Hírmondó XXII. évfolyamának negyedik számával búcsúztatunk. Bízunk abban, hogy a jövő évben ott folytathatjuk, ahol abbahagytuk. No és reménykedünk abban is, hogy 2023-ban sem lesz rosszabb és boldogtalanabb az életünk, mint 2022-ben volt.

Ebben a hitben és a fenti gondolatokkal kívánunk Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt a Biri Hírmondó 2022. évi publicistáiként: Almási Katalin, Frózsai Beáta, Dr. Gyiránné Tóth Marianna, Keményné Barna Angéla, Kémeri Karolina Melinda, Kiss Jánosné, Marozsán Irén, Sarkadi Istvánné, Kovács-Tóth Nikolett, Zakar Erzsébet, Adorján István, Belme György, Csontos Tamás, Dankó Zsolt, Dr. Gyirán Zoltán, Hegedűs Mihály, Palicz György Tamás, Szálku István, Tóth János, valamint Vasas László.

Biri Hírmondó

- Biri Község Önkormányzatának lapja -

HU ISSN 2062-8137

Megjelenik negyedévente

Felelős kiadó: **Almási Katalin polgármester**

✉ 4235 Biri, Kossuth Lajos út 4. szám
Telefon/fax.: + 36 (42) 265-237
www.biri.hu; biriph@gmail.com

Főszerkesztő: Dr. Gyirán Zoltán jegyző
Fotók: Keményné Barna Angéla

Készült: Magyar Kultúra Kiadó Kft.,
9061 Vámoszabadi, Béke utca 4.

HIRDETÉSI SZELVÉNY

Kérem, hogy a mellékelt hirdetési szöveget a Biri Hírmondó következő számában ingyenesen tegyék közzé!

A hirdetés szövege:

.....

.....

.....

.....

.....

Név:

Cím:

Kérjük, hogy a hirdetés szövegét **2023. február 15-ig** szíveskedjenek leadni Dr. Gyirán Zoltán jegyzőnek. A hirdetések szövegét hirdetőinktől készen kapjuk. Az abban foglaltakért a kiadó semmilyen anyagi, jogi felelősséget nem vállal. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Csak hirdetési szelvényen leadott hirdetéseket fogadunk el.